

Genç

MALUMAT

BİLİM • KÜLTÜR • ARAŞTIRMA • EĞLENCE

SAYI 7 • 2022

ANNELER GÜNÜ

Şehit Osman Arslan AİHL öğretmenlerinin "Anneler Günü" ile ilgili yazıları | 05

PİRİ REİS

Kitab-ı Bahriye adlı denizcilik kitabıyla tanınan dünyaca ünlü denizci ve kartograf hakkında | 24

KITALAR LEZZETLER

Değişik kıtalar, birbirinden farklı kültürler ve ülkelerin ünlü yemekleri hakkında | 30

ŞEHİT OSMAN ARSLAN KIZ ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ FEN VE SOSYAL BİLİMLER PROJE OKULU

Okulumuz 2016-2017 eğitim öğretim yılında açılmıştır. 2017-2018 eğitim öğretim yılında Fen ve sosyal Bilimler Uygulayan Program Okulu, 2018-2019 eğitim öğretim yılında da Fen Sosyal Bilimler Uygulayan Proje Okulu olmuştur. İlk iki sene karma öğrenci alan okulumuz, Fen ve Sosyal Bilimler Proje Okulu olduktan sonra sadece kız öğrenci almaya başlamıştır. Böylelikle okulumuz Çorum'un tek kız proje İmam Hatip Lisesi Okulu olma özelliğine kavuşmuştur. Okulumuz, 2017-2018 eğitim öğretim yılında bünyesinde İmam Hatip Orta Okulu açılarak ortaokul düzeyinde de eğitim vermeye başlamıştır.

Okulumuz şehir merkezinden uzakta, geniş ve ferah fiziki mekanlarıyla eğitime elverişli bir ortamda öğrencilerimize hizmet vermeye devam etmektedir.

Öğrencilerimizin fen ve sosyal bilimler alanında çağın gereklerine göre yetiştirilmesi önceleyen okulumuz, bunun yanında dinimizin de doğru kaynaklardan ehil öğretmenlerden öğrenilmesini ve öğrenilen bilgilerin hayata geçirilmesini önemsemektedir. Bu amaçlar doğrultusunda seçkin eğitim kadromuz öğrencilerimizi geleceğe hazırlamak için çalışmaktadır.

Okulumuz ismini 15 Temmuz şehitlerinden olan Çorumlu Şehit Osman Arslan'dan almaktadır.

ÖN SÖZ

Değerli Genç Malumat Dergisi okurlarımız, Dopdolu bir içerik ile sizlerle. İnternet dolaşımında güvenliğimiz için dikkat etmemiz gereken noktalardan Afganistan'ın kültür ve medeniyetine, evrene gönderilen mesajlardan ünlü düşünür İsmet Özel'in edebi yaşamına, bahar mevsiminin insan psikolojilerine etkilerinden Piri Reis'in denizcilik serüvenlerine, Kabe'nin inşa sürecinden farklı lezzetleri tanımaya, Hz. Peygamber'in sünnetlerinin sağlığını etkilerinden mangala oyununa, iğne oyasından zekamıza dokunan bilmecelere kadar birçok ilginç bölüm sizleri bekliyor.

Bu sayımızın temasını "Anneler Günü" olarak belirledik. Oluşturduğumuz içerikte röportajları ile katkı sunan dergi ekibimizin annelerinden Meryem Karayel, Serap Baycu, Behiye Türe ve Sevgi Işıtan'a teşekkür ederiz. Ayrıca; Konuk Kalem bölümündeki güne özel yazıları ile bizlere destek olan Ayşe Can, Ayşe Canan Kekeç, Büşra Topuz, Esmâ Canan Dalkıran, Esmehan Öksüz, Gülçin Unculu, Gonca Kuşcu, Seher Çiftbaş, Rukiye Değirmenci, Selma Tosun, Sevgi Yıldırım ve Şengül Akkaya öğretmenlerimize şükranlarımızı sunuyoruz.

Ve bu sayımızı hayatta olan veya aramızdan ayrılan, bizler için kıymeti ölçülemeyecek derecede olan annelerimize ithaf ediyoruz.

Keyifli okumalar dileriz.

EDİTÖR

ÇORUM
ŞEHİT OSMAN ARSLAN
KIZ ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ
FEN VE SOSYAL BİLİMLER PROJE OKULU
GENÇ MALUMAT DERGİ EKİBİ

Yılı: 2022 Sayı: 7

Genç Malumat Dergisi İmtiyaz Sahibi
Şehit Osman Arslan
Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi

Genel Yayın Yönetmeni
Şahin ÇALIŞKANOĞLU

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Esma ÇAVIŞ
Mustafa EKER

Editör
Çağlar AKTÜRK

İletişim
Üçtutlar Mah. Gülkent 1. Cad. No:26
Merkez-Çorum
Tel: 0 (364) 260 1119
Web: sehitosmanarslanaihl.meb.k12.tr

Araştırma ve Yazar Grubu
Arzu KARAYEL
Aysu GELİR
Ayşe TAN
Berru BAYCU
Beyzanur KODAZ
Elif Şevval YILMAZ
Elif Zişan CAN
Esra ÇATAL
Gizem ÖZÇETİN
Hanne Sıla ÇUBUK
Sude Naz IŞITAN
Şeyma TÜRE

Denetleme ve İnceleme Grubu
Ahsen AKIŞ
Aleyna KAYA
Fatma CEYLAN
Melike Erva SEVEN
Rana YOLCU
Ünzile GÖKMEN

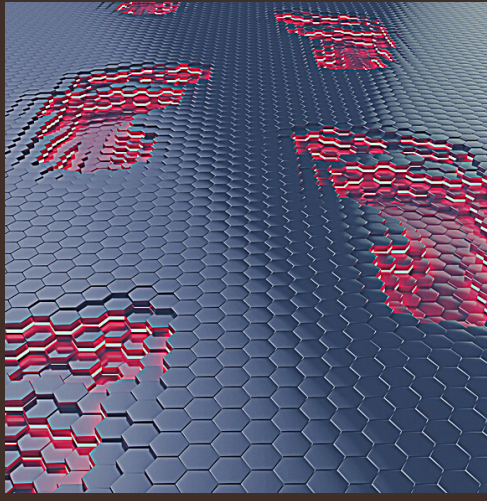
İçindekiler

BÖLÜMLER

- 04 Röportaj
- 05 Konuk Kalem
- 11 Teknoloji
- 14 Ülkeler Kültürler
- 17 Uzay
- 19 Edebiyat
- 22 Psikoloji
- 24 Bilim
- 28 Tarih
- 30 Kıtalar Lezzetler
- 32 Sağlık
- 35 Spor
- 36 Sanat
- 39 Eğlence
- 41 Kaynakça

KAPAK KONUSU

Mayıs ayının ikinci pazar günü "Anneler Günü" olarak kutlanmaktadır. Bu güne özel olarak öğrencilerimizin anneleri ile röportajları ve öğretmenlerimiz güne özel yazıları

Teknoloji

"Dijital Ayak İzi" konusunda bilmeniz gerekenler hakkında

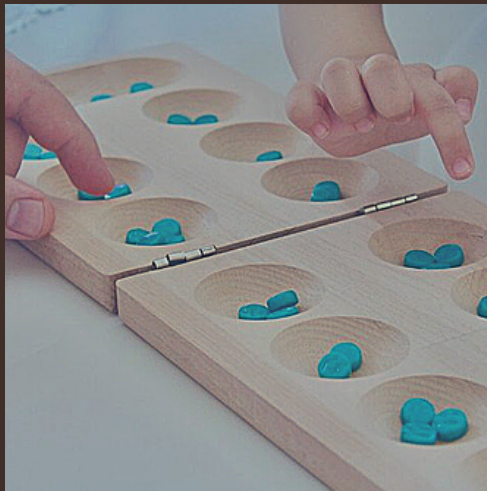
Edebiyat

Türk şair ve yazar İsmet Özel hakkında

Tarih

Kabe'nin inşası ve inşa sürecinde yaşananlar hakkında

Spor

Türk zeka oyunu mangala hakkında

Anneme Sordum

Arzu Karayel: Annem, anne olmanın en güzel yanı sence nedir?

Meryem Karayel: Bence anne olmanın en güzel yanı; günden güne büyümesine şahit olmak, ilk anne-baba değişimini duymak, ilk okula gidişini görmek, seni seven minik bir koruyucu meleğinin olduğunu bilmek. Bunların hepsi çok güzel. En güzeli de Rabbimizin cenneti ayaklarımızın altına sermesi.

Berru Baycu: Annem olduktan sonra hayatında neler değişti?

Serap Baycu: Aslında hayatım değil yaşam felsefem değişti. Olaylara bakış açım, empati duygum ve ettiğim dualar değişti.

Annen olduktan sonra daha araştırmacı, sabırlı, olgun, güler yüzlü birisi oldum. En önemlisi Rabbimin verdiği en kıymetli emanetle yaşamayı öğrendim. İyi ki senin annen oldum.

Şeyma Türe: Annem, sence bir çocuk yetiştirilirken nelere dikkat edilmelidir?

Behiye Türe: Öncelikle çocuğun Allah'ın bir lütfu ve emaneti olduğu bilinciyle hareket edilmeli. Bu bilinçle çocuğu hem maddi hem de manevi yönde en güzel şekilde yetiştirmeye çalışılmalıdır. Dikkat edilmesi gereken ikinci husus ise çocuğu yetiştirirken kendimizi de her anlamda donanımlı hale getirmeye çalışmalıyız. Çünkü çocuğun ilk eğitimini aldığı yer ailesi özellikle de annesidir. Annesi, çocuğun hayata açılan penceresi, ilk öğretmeni, terbiye edicisi, rol modelidir. Çocuk annesinin söylediğini söyler, yaptığını yapar. Dolayısıyla çocuğa nelerin yapılması gerektiğini söylemeden önce biz anneler olması gerekenleri yapmalıyız ki çocuklarımız için güzel bir örnek ve model olabilelim.

Sude Naz Işıtan: Annem, anneler neden daha sabırlıdır?

Sevgi Işıtan: Anne olmadan önce sabırlı biriydim. Annelik duygusu Allah'ın bir hediyesi emaneti olduğu düşününce sabrım daha da arttı. Hayatta olma nedenlerim, sizlerin, bana kattığınız mutluluk daha güçlü olduğumu hissettiriyor. İyi ki anne olmuşum.

Öğretmenin Dilinden Annelik

Anneliği tarif etmek mi,
Sevginin zirve yaptığı son nokta,
Pişmanlıkla karışık kendini sürekli sorgulama,
Vicdan da bir sızı,
Sürekli yeniden başlamak,
Hep hata yaptığını düşünmek,
karmakarışık duygular...
Ne demek istiyorum acaba....
Galiba sadece anne olanlar anlar.

Ayşe Can / Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık

"Anne" lafzı nasıl anlatılır, kelimeler yeter mi anlatmaya, sığar mı birkaç satıra? Fakat illa ki bir çift kelam edilecekse, önce Allah'ın merhametinin yeryüzündeki tecellisi olan şefkatli yüreklerinden bahsetmeliyiz. Hayat boyu (ve hatta vefat etmiş bile olsalar) sözleri yolumuza ışık tutan, ilk öğretmenlerimiz, fedakarlık ve emekleriyle dünyayı güzelleştiren, hakkı ve sabrı tavsiye eden, insanlığın en masum ve tatlı yanı güzel annelerimiz...

Onların günü bir gün değil, her gün... Allah onları başımızdan eksik etmesin. Ebediyete uğurladıklarımızın mekânı cennet olsun. Ve her nasıl onlar küçüklükte bizi şefkatle eğitip yetiştirdilerse Allah da onlara merhamet göstere. Annelik ruhunu taşıyan herkesin Anneler Günü kutlu olsun.

Ayşe Canan Kekeç / İngilizce

Annelik; doğuştan içimize koyulan Allah'ın merhametinin yeryüzündeki en büyük temsilcisi, hakkettiği kıymeti görebilmesi hayat gayelerimizden olması gereken muazzam varoluş.

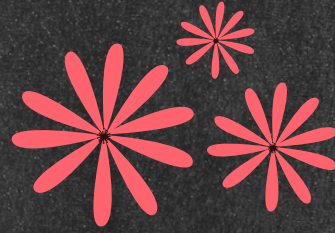
Kıymetini bilebilmek umuduyla...

Esmâ Canan Dalkıran / Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık

Anne ; yeri asla doldurulamayan en mükemmel varlık. Rabbimin insana bahşetmiş olduğu en özel ve güzel bi duygu. Cenneti ayakları altına serilen en değerli varlıklarımız. Anne olduktan sonra daha iyi anlayabildiğim bu duyguyu yaşattığı için Rabbime binlerce şükürler olsun. Başta kendi annem olmak üzere doğuran doğurmayan annelik vazifesini üstlenen bütün annelerin ellerinden öpüyorum.

Büşra Topuz / İHL Meslek Dersleri

Annelik tarifi olmayan başka bir duygudur. İçinde hem derin bir sevgi hem de derin bir korkuyu barındırır. Çocuğunun için en güzelini yapmaya çalışırken aynı zamanda ya yetemezsem ya mutlu edemezsem diye endişe vardır. Annelik derin bir merhameti de beraberinde getirir. Beklenmedik olaylara yaşanan gelişmelere hep iyimser bakmayı sağlar. Hayatın içinde öncelikler değişir. Kendinden önce evladın vardır. Ettiğin dualar artık evladın içindir. Allah'ın mucizesi olan annelik kadını hayata bağlayan yaşamda önemli kılan çok özel bir sıfattır.

Esmehan Öksüz / Felsefe

Tüm annelerimizin günü kutlu olsun. Elbette bu günün dileği “Mutluluk” ki her zaman gerçekte olan şey değil. Hayat pek çok başka duygularla da doğru; üzüntü, keder, şaşkınlık, suçluluk, korku. Bu normal. Eğer sosyal medyanın beslediği “Muhteşem Anneler Günü” imajıyla doldurulduysak, bu imaj pek de muhteşem görünmeyen bir şekilde bizi alaşağı edebilir.

Hayat bir kutu çikolata gibi olabilir ağızımızı tatlandırır, çoğu zaman da güzel hissettirir ama hep aynı tadı vermez. Bu günde nasıl hissetmek istiyorsak öyle hissedelim. Eğer sevdiğimiz birini kaybettiysek kalbimizin bir köşesinde bu parçayı özleyerek, eğer yeni anne olduysak kendimizdeki bir parçayı özleyerek, annemiz ya da evlatlarımız yanımızda değilse yalnız olmadığımızı bilerek, kırgınlık kırılğanlıklarımız varsa kendimizi ezilmiş ya da takdir edilmemiş hissetmeyerek.

Bu yıl duyarlı bir Anneler Günü yılı olsun. Annenin gücü bize armağan edilen evlatlardan gelir. Yapılan seçimlerle, anılarla doldurulmuş yaşlarla, bazen söze gerek kalmadan bir bakışla kurulan bir bağla. Kimsenin mükemmel olmadığını bilerek (ki bazen sosyal medya bazılarını öyleymiş gibi gösterir) üzerimizdeki baskıyı atalım.

Hiçbir evladım mükemmel aileyi aramadığını bilerek sadece derin sevgi ve şefkat, güçlü bir destekle evlatlara bağlanalım. Bu her mevsim, her ay ve her gün annenin gücü olacaktır. Hayattaki küçük şeylerin tadını çıkaralım. Çünkü bir gün onların büyük şeyler olduğunu keşfedebiliriz.

Gülçin Unculu / İngilizce

Hayat yolculuğumuzun en başından beri bizlerle olan, bizi destekleyen, üzerimizden dualarını eksik etmeyen, bizim için endişelenen, her anımızda gücü ve sevgisi ile bize rehberlik eden annelerimiz başımızın tacıdır. Çocukken bize destek olan, yetişkin olduğumuzda yanımızda yürüyen annelerimiz; her anınızda yanımızda oldukları için onlara minnettarız.

Gonca Kuşcu / Arapça

Doğuran, doyuran ve nice güzel hasletleri ile Rabbimizin donattığı en güzel varlıktır belki anne. Hiç öyle olmasa cennet annelerin ayakları altındadır hükmü ortaya konur muydu? Bu yönüyle annelik büyük bir sorumluluğu da bünyesine dercetmiş durumdadır. Anneler ilk ve en değerli öğretmenlerdir yavrularına. Hayata ilk kez gözünü açan bir yavrucağ öncelikle annesine sarılır sımsıkı. Dünya gözüyle ilk olarak annesi onun korunaklı limanıdır. Sadece bu kadar mı? Tabii ki hayır. Evlatlar annelerin gözünde hep yavrucaktır. Hiç büyümmezler. Hep küçük olarak kalırlar. Bu yönüyle annelik ömür boyu sürer gider. Âşık Veysel Şatıroğlu'nun "Anneler insandır, biz ise insanoğluyuz." ifadesiyle annelik ne güzel bir karşılık bulmuştur. İnsanlığın anneye muhtaç olduğunu, insanoğlu olmanın anneden geçtiğini bu nezih ifade ile tekrar hatırlamış oluyoruz.

Annelik aklımıza şefkati, merhameti, bitip tükenmeyen vefayı, özveriye ve nicesini de yaşayarak veya yaşatarak gösterir. Bir çocuğun bu duyguları gördüğü cüzi manada yegâne örnek öncelikle annedir. Annelik, sevginin karşılık gözetmeden sunulduğu yüce bir makam olarak da kabul edilebilir bu yönüyle.

Cahit Zarifoğlu der ki "Ve anneniz karşınızda oturuyorsa, oturduğunuz yer tam olarak cennettir." Bu söz annenin olduğu her köşeyi cennetten bir parça olarak belirtir ki hakikaten bir yavrunun en mutlu ve huzurlu olduğu an annesinin yanında olduğu andır. Bu yönüyle anne hem bu dünyada cennetimiz hem de ebedi yaşamın cenneti için bir değerimizdir. Bundan dolayı annelerimin kıymetini bilmeliyiz.

Başta şehit ve gazi anneleri olmak üzere; tüm annelerin, yüreğinde annelik duygusunu taşıyan tüm kadınların Anneler Günü'nü kutluyor, ahirete irtihal eden anneleri rahmetle anıyoruz.

Seher Çiftbaş / Edebiyat

"Anne" anahtarsız açılan bir kapı,
o kapının arkasında sana dünyada
hiçbir kimsenin bakamayacağı
güzellikle bakan bir çift göz.
Bir insanın kabul görmüş
en güzel duası...

Rukiye Değirmenci / Matematik

A-N-N-E

- Ağızdan çıkan dört harf, gönüle yerleşen sonsuz duygu seli.
- Her çağda önemi büyük her inanışta yeri kutsal yegane olgu.
- Anne yeryüzündeki en kutsi görevi yerine getiren, yavrusunu her türlü fedakarlıkla yetiştiren ve ömür boyu katıksız , duru bir sevgiyle ona kol kanat geren müthiş varlık.

Ne kelimeler ne cümleler yeter önemini anlatmaya, yerini tasvir etmeye, varlığına şükretmeye. Peki annelik sadece dünyaya çocuk getirmekle sahip olunan bir vasıf mıdır? İşte burada biraz durup düşünmek gerek. Anne olmak dünyaya getirilen çocuğun yanı sıra kimi zaman da biyolojik olarak olmasa da kalben, ruhen bir canlıya anne olmaktır. Bu sebeptendir ki ;

Doğurmuş,
Doğurmamış,
Doğurduğunu bağrına basmış,
Doğurduğunu bağrına bile basamamış,
Anne olan,
Anne Olmayı isteyen,
Vicdanı anne olan,
Ruhu anne olan,
Yavrusuna hem baba hem anne olan,
Daha kokusunu içine çekemeden cennette kavuşma hayali kuran,
Ve annesiz bu günü geçirmek zorunda kalan tüm kadınlara selam olsun.
Gününüz kutlu olsun.

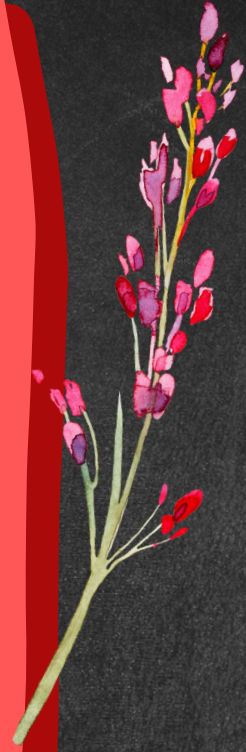
Selma Tosun / İngilizce

Annesini vakitsiz kaybeden bir anne olarak anneliğin öneminden dem vurmak... Kalemle kağıdı bu duygulara şahit tutmak... Beni hangi duygularla dünyaya getirdiğini tam olarak bilemesem de anne olmak: Kutlu Nebi'nin yaptığı gibi her acıya göğüs gerebilmek, İbrahim'i yakmayan ateşin içinde gül olmak, İsmail gibi teslim olmak, Eyüp gibi sabrı ilmek ilmek işlemek, Elif gibi dosdoğru olmak, adam sen de boş ver dememek, diyememektir. Anne olmak bilgeliktir, anne olmak daima zikreden bir kalp, duada bir dil demektir. Anne olmak biraz da ser verip sır vermemek için gözüme soğan kaçtı demektir. Anne olmak ille de açmayan menekşesi için dertlenmektir. Anne olmak, doğurmasan da her canı canın bilmektir. Anne olmak bazen yüreğinden taşanları yüklemsiz cümlelerle taşıyıp çareyi üç noktada aramaktır. Anne olmak en çok da sevmek, sevmek demektir.

Annem...

Rabbim iyi ki seni bana anne olarak yaratmış seni çok özledim.

Sevgi Yıldırım / Edebiyat

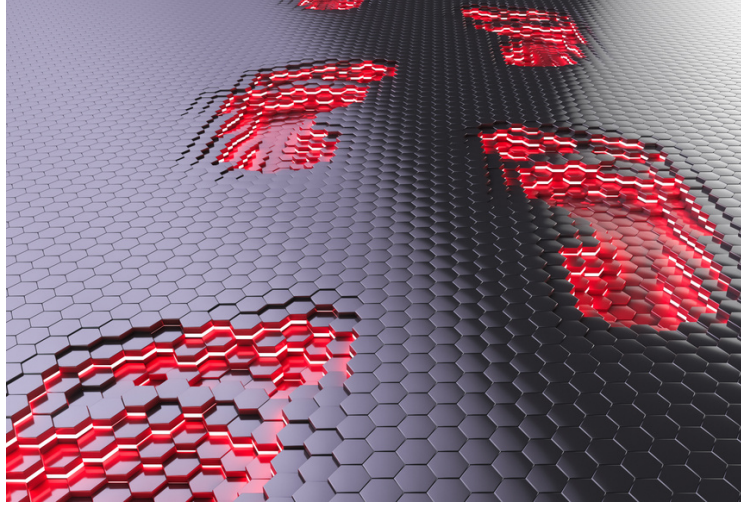
Anne; sevgi ve şefkat pınarı, annelik duyguların en güzelidir. Peygamber Efendimiz (s.a.v) Allah'ın kullarına olan sevgi ve rahmetini, annenin evladına olan merhametine benzetmiştir. Çünkü annenin merhameti de sonsuzdur, sevgisi karşılıksızdır. Anne her şeye rağmen seven, hep sevendir. Anne en güvenli sırdaş, en sevimli arkadaşdır. Anne ilk öğretmenimiz, ilk aşkımız, sığındığımız en huzurlu limanımızdır. İyilik ve hürmetimizi en fazla hak eden eli öpülesi annelerimizdir.

Kısaca annemiz hem dünyada hem de ahirette cennetimizdir.

Şengül Akkaya / İHL Meslek Dersleri

Dijital Ayak İzi

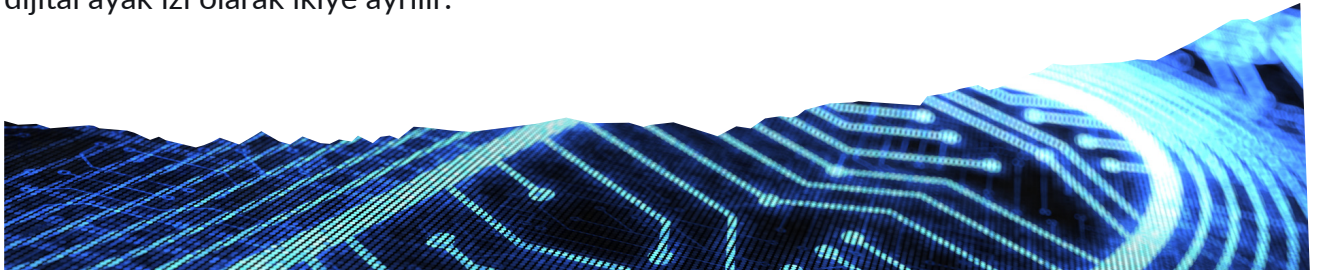
Dijital ayak iziniz, çevrimiçi etkinliğinizin bir kayıdır. İnternette nerede olduğunuzu ve geride bıraktığınız verileri gösterir. Kasten çevrimiçi bir şey paylaştığınızda veya siteler ve uygulamalar izniniz olmadan etkinliğinizi izlediğinde ayak iziniz büyür. Verileriniz yanlış ellere geçtiğinde kimlik hırsızlığı riskiyle karşı karşıya kalırsınız.

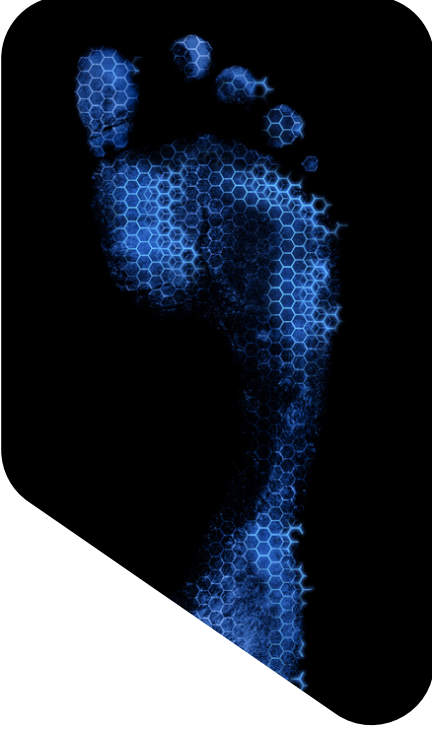

Dijital Ayak İzi Nedir?

Dijital ayak izi, bireyin çevrimiçi ortamdaki adımlarının veri tabanında bıraktığı göstergelerdir. Teknoloji ve internet alanlarında oluşturulan tüm veri göstergeleri, dijital ayak izi olarak adlandırılır. Sosyal medya platformları üzerinde gerçekleştirilen gezintilerden alışveriş siteleri ile paylaşılan kişisel bilgilere dek her adım dijital ayak izi kapsamında değerlendirilir. Söz konusu dijital ayak izi; internet kullanırken gerçekleştirilen site ziyaretleri, e-postalar ve çevrimiçi hizmetlere gönderilen tüm bilgileri içerir.

Çevrimiçi geçmişin bir parçası olan dijital ayak izi, potansiyel olarak bir başkası tarafından görülebilir ya da veri tabanından kolayca izlenebilir. Bu nedenle dijital ayak izi hakkında bilgi sahibi olmak oldukça önemlidir. Bilinçsiz bırakılan izler, veri tabanında kötü niyetli kullanıcıların eline geçebilir. İnternet ortamında gerçekleştirilen çevrimiçi geziler, aktif ve pasif dijital ayak izi olarak ikiye ayrılır.

Aktif Dijital Ayak İzi Nedir?

Çevrimiçi ortamlarda bilinçli olarak gönderdiğimiz tüm veriler aktif dijital ayak izi olarak adlandırılır. Aktif dijital ayak izi örnekleri; sosyal medya gönderileri, e-postalar, blog içerikleri ve görsel paylaşımlar olarak sıralanır. Dijital mecraların kullanımı ile bağlantılı olarak aktif izler artış gösterir. Kişinin dijital platformlarda online geçirdiği süre, aktif dijital ayak izini doğru oranda artırır.

Pasif Dijital Ayak İzi Nedir?

Çevrimiçi ortamlarda istemsiz bırakılan izlerdir. Pasif dijital ayak izi örnekleri; arama geçmişi, IP adresleri ve tıklanan reklamlar olarak sıralanır. Pasif dijital ayak izi, kullanıcının dijital platformlardaki tüm adımlarının arka planını kaydeden bir sistemdir.

Dijital Ayak İzinizi Koruyun

- *Dijital ayak izinizi kontrol etmek için arama motorlarını kullanın*

Arama motorlarına adınızı girin. Adınızı ve soyadınızı ve yazım değişikliklerini ekleyin. Arama motoru sonuçlarını incelemek, sizinle ilgili hangi bilgilerin herkese açık olduğuna dair bir fikir verecektir. Sonuçlardan herhangi biri size olumsuz bir ışık tutuyorsa, site yöneticisiyle iletişime geçerek onu kaldıracaklarını öğrenebilirsiniz. Google Alerts'ı kurmak , adınıza göz kulak olmanın bir yoludur. Sizden bahseden bilgi kaynaklarının sayısını azaltın.

- *Paylaştığınız veri miktarını sınırlayın*

Kişisel bilgilerinizi bir kuruluşa her verdiğinizde dijital ayak izinizi genişletirsiniz. Ayrıca verilerinizi depolayan kuruluşlardan birinin verilerinizi kötüye kullanma veya ihlale maruz kalarak verilerinizi yanlış ellere bırakma olasılığını da artırırsınız. Bu nedenle, bu formu göndermeden önce buna değip değmeyeceğini ve verilerinizi paylaşmadan bu bilgileri veya hizmeti almanın başka yolları olup olmadığını düşünün.

- Sosyal medyada fazla paylaşım yapmaktan kaçının

Sosyal medya, başkalarıyla bağlantı kurmayı kolaylaştırır; ancak aşırı paylaşımı da kolaylaştırabilir. Konumunuzu, seyahat planlarınızı veya diğer kişisel bilgilerinizi açıklamadan önce iki kez düşünün. Telefon numaranızı veya e-posta adresinizi sosyal medya biyografinizde ifşa etmekten kaçının. Kendi bankanızı, sağlık hizmeti sağlayıcınızı, eczanenizi vb. 'Beğenmekten' kaçınmak da iyi bir fikirdir. Bu, siber suçluları kritik hesaplarınıza yönlendirebilir.

- Güvenli olmayan web sitelerinden kaçınin

Güvenli bir web sitesiyle işlem yaptığınızdan emin olun – URL, http:// yerine https:// ile başlamalıdır - “s”, “güvenli” anlamına gelir ve sitenin bir güvenlik sertifikasına sahip olduğunu gösterir . Adres çubuğunun solunda da bir asma kilit simgesi olmalıdır. Güvenli olmayan sitelerde hiçbir gizli bilgiyi, özellikle de ödeme detaylarını asla paylaşmayın.

- Herkese açık Wi-Fi'de özel verileri ifşa etmekten kaçınin

Herkese açık bir Wi-Fi ağı, onu kimin kurduğunu veya başka kimin izlediğini bilmediğiniz için doğası gereği kişisel ağınızdan daha az güvenlidir. Herkese açık Wi-Fi ağlarını kullanırken kişisel bilgileri göndermekten kaçınin.

- Güçlü parolalar oluşturun ve bir parola yöneticisi kullanın

Güçlü bir parola , internet güvenliğini korumanıza yardımcı olacaktır. Güçlü bir parola uzundur en az 12 karakterden ve ideal olarak daha fazla karakterden oluşur. Büyük ve küçük harflerin yanı sıra simgeler ve sayıların bir karışımını içerir. Parolanız ne kadar karmaşık ve kırılması o kadar zor olur. Bir parola yöneticisi kullanmak , tüm parolalarınızı tek bir güvenli çevrimiçi hesapta oluşturmaya, depolamaya ve yönetmeye yardımcı olacaktır. Parolalarınızı gizli tutun, başkalarıyla paylaşmaktan veya yazmaktan kaçınin. Tüm hesaplarınız için aynı şifreyi kullanmaktan kaçınin ve bunları düzenli olarak değiştirmeyi unutmayın.

- Yazılımı güncel tutun

Eski yazılımlar çok sayıda dijital ayak izini barındırabilir. En son güncellemeler olmadan siber suçlular bu bilgilere erişebilir. Siber suçlular, yazılımdaki güvenlik açıklarından yararlanarak kurbanın cihazlarına ve verilerine kolayca erişebilir. Yazılımınızı güncel tutarak bunu önlemeye yardımcı olabilirsiniz. Eski yazılımlar, bilgisayar korsanlarının saldırılarına karşı daha savunmasız olabilir.

AFGANİSTAN

Afganistan, Orta Asya'nın güneyinde denize kıyısı olmayan bir ülkedir. Doğusunda ve güneyinde Pakistan; batısında İran; kuzeyinde Türkmenistan, Özbekistan ve Tacikistan; kuzeydoğusunda ise Çin ile komşudur. Başkenti ve en büyük şehri Kabil'dir.

Afganistan Meşhur Etkinlik ve Festivalleri

Afganistan, resmi adıyla Afganistan İslam Cumhuriyeti olarak anılır. İsminden de bellidir ki dini bayramların coşkuyla kutlandığı bir ülkedir. Hicri takvime göre belirlenen Aşure, Ramazan ve Kurban Bayramları, Hz. Peygamber'in doğumu ülke genelinde kutlanır.

Afganistan'daki Bayramlar/Önemli Günler

Nevruz, Mücahit günü, Ramazan başlangıcı ve bayramı, Kurban Bayramı gibi birçok önemli günleri vardır.

Afganistan Mutfağı

Afgan mutfağı genelde ete, ekmeğe ve pirince dayanıyor. Lezzetli damaklara hitap eden Afgan mutfağının en önemli lezzetleri arasında "Afgan pilavı" yer alıyor. Afgan pilavının et, tavuk eti, sebze ile yapılan çok sayıda değişik pişirme şekli vardır.

Sabah kahvaltıları sade ama lezzetlidir. Genellikle taze süt içerler ve taze ekmekle birlikte kendi yaptıkları tereyağı yerler. Öğle yemeği önemli bir öğündür. Genellikle kendilerine özgü çorbalarını ve Afgan ekmeğini yerler. Akşam yemeğinde ise farklı çeşitlerde pilav yerler.

Afganistan Kültürü ve Yaşam Tarzı

Afganistan diğer Doğu toplumlarında olduğu gibi muhafazakar yaşam tarzıyla bilinmektedir. Aile bağlarının kuvvetli olduğu, ataerkil düzen ülkenin genelinde hissedilmektedir. Ailenin onuru ve toplumdaki saygısı her şeyden önündedir. Yakın akrabalarıyla ilişkileri sıkıdır.

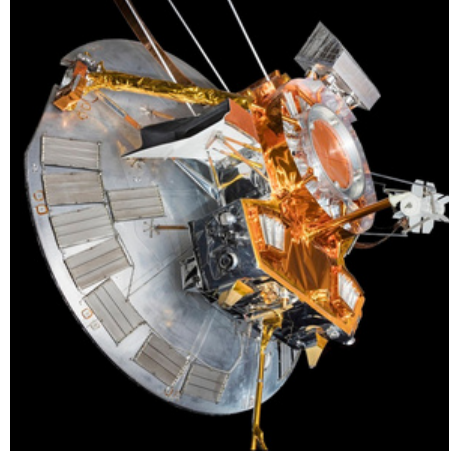

Bunları Biliyor Muydunuz?

- Bayrak renkleri, siyah, kırmızı ve yeşildir. Kırmızı rengin cesareti, yeşilin İslam'ı ve siyahın geçmişteki karanlığı temsil ettiği bilinir.
- Afganistan ülkesi dünyanın 41. büyük ülkesidir.
- Petrol, lityum, kömür ve doğal gaz gibi dünyanın en büyük maden yataklarından bazılarında ev sahipliği yapmaktadır.
- HariRiverValley'in ülkesinde bulunan Reçel Minare'si UNESCO tarafından Dünya Mirası Alanı ilan edildi.
- Afganistan'ın en yüksek zirvesine Noshaq denir ve 7.492 metre yüksekliğe sahiptir.

Dünya'dan Uzaya Mesaj

Voyager 1, Voyager programı kapsamında NASA tarafından dış güneş sistemini ve güneşin heliosferinin ötesindeki yıldızlararası uzayı araştırmak için 5 Eylül 1977'de fırlatılan uzay sondası. İkizi Voyager 2'den 16 gün sonra fırlatılan Voyager 1, NASA tarafından fırlatıldığı 5 Eylül 1977'den bu yana hizmet veren 722 kilogramlık Voyager, düzenli komutları almak ve Dünya'ya veri iletmek için Derin Uzay Ağı ile iletişim kurmaya devam etmektedir. Jüpiter ve Satürn'ü ziyaret etmiş, bu gezegenlere ait uyduların detaylı fotoğraflarını elde eden ilk sonda olmuştur. Görevi hala devam etmektedir. 25 Ağustos 2012 tarihinde Voyager 1, heliosferi aşarak yıldızlararası uzaya ulaşmıştır.

Üzerinde bulunan altın kaplama plakada (Voyager Altın Plakları) Güneş Sistemi'nin bulunduğu yer ve Dünya üzerindeki tüm dillerden oluşan bir selamlama ses kaydı bulunmaktadır. Voyager Altın Plakları 1977'de fırlatılan Voyager uzay araçlarında bulunan gramofon kayıtlarıdır. Plakta, dünya dışı akıllı yaşam formlarının ya da gelecekteki insanların bulması niyetiyle dünyadaki hayatın ve kültürlerin çeşitliliğini gösteren seçilmiş sesler ve görüntüler bulunmaktadır. Uzay araçları yıldızlararası mesafelerle kıyaslandığında çok çok küçük olduğundan uzayın derinliklerindeki uygarlıklar tarafından bulunma ihtimali çok düşüktür, özellikle de araçlar bir süre sonra elektromagnetik ışımayı tamamen kestiğinde.

Plağın içeriği, başkanlığını Carl Sagan'ın yaptığı bir komite tarafından seçilmiştir. Sagan ve çalışma arkadaşları 115 görüntüyü ve dalga, rüzgar, gök gürültüsü, hayvan sesleri gibi çeşitli doğal sesleri bir araya getirmişlerdir. Ayrıca değişik kültürlerden ve dönemlerden müzikleri, 55 dilde sesli dilek ve selamlamaları ve yazılı mesajları eklenmiştir.

Görüntü koleksiyonu siyah-beyaz ve renkli fotoğraflardan ve diyagramlardan oluşmaktadır. İlk görüntüler matematiksel ve fiziksel nicelikleri, güneş sistemini ve gezegenleri, DNA'yı, insan anatomisini ve üremesini gösteren bilimsel içeriklidir. Koleksiyonda sadece insanların değil hayvanların, bitkilerin ve doğal manzaraların da bulunmasına dikkat edilmiştir. İnsanlığa ait görüntüler, kültürleri geniş kapsamlı bir şekilde resmetmektedir. Bu görüntüler yemekleri, mimari eserleri, insan portrelerini ve insanların günlük yaşamlarını göstermektedir. Birçok fotoğrafa zaman, boyut ya da kütle ölçekleri eklenmiştir. Bazı görüntüler kimyasal bileşiklerin gösterimini içermektedir. Görüntülerde kullanılan tüm ölçü birimleri uzayın her köşesinde ve aynı tutarlılıkta bulunabilecek fiziksel niceliklerdir.

Plak kutusunun sol üst köşesinde kolayca fark edilen gramofon kaydının ve gramofon iğnesinin çizimi bulunmaktadır. İğne kaydı baştan çalacak şekilde doğru pozisyonundadır. Sağ üst köşede görüntülerin kayıtlı sinyallerden nasıl geri oluşturulacağı gösterilmiştir. Üstteki çizim bir görüntünün başlangıcındaki tipik sinyali göstermektedir. Görüntü bu sinyalden elde edilmektedir. Sıradan bir televizyondaki gibi dikey çizgilerin seri halinde taranmasıyla görüntü oluşur. Sol alttaki çizim güneş sisteminin yeri 14 pulsar referans alınarak belirtilmiştir. Sağ alt köşedeki iki çember hidrojen atomunun en düşük iki durumunu göstermektedir.

Voyager'da bulunan Türkçe ses kaydında söylenen:

"Sayın Türkçe bilen arkadaşlarımız, sabah şerifleriniz hayrolsun."

A black and white close-up portrait of İsmet Özel. He is an older man with a mustache, wearing glasses and resting his chin on his hand. The image is the background for the top half of the page.

EDEBİYAT

AYŞE TAN

İSMET ÖZEL

1944'te, Sökeli bir polis memurunun altıncı çocuğu olarak Kayseri'de dünyaya gelir. İlk ve ortaöğrenimini Kastamonu, Çankırı ve Ankara'da tamamlar. Öncelikle Ankara Üniversitesi Siyasal Bilimler Fakültesinde okuduysa da mezun olacağı okul Hacettepe Üniversitesi Fransız Dili ve Edebiyatı olacaktır. Evli ve dört çocuk babası İsmet Özel, Çengelköy'deki evinde düşünce ve sanat hayatına devam etmektedir.

İlk şiiri, 1963 yılında Yelken dergisinde yayımlandı. Siyasal Bilgiler Fakültesine başladığı yıllarda kendini sosyalist dünya görüşü içinde tanımladı. 7 Aralık 1963 tarihinde Türkiye İşçi Partisine üye oldu. Bu partinin genel merkezinde çalıştı, birçok faaliyetine katıldı. Siyasal Bilgiler Fakültesi Fikir Kulübü yönetim kurulunda, yönetim kurulu sekreterliği yaptı. Daha sonra bu kulüpte Asbaşkan olarak görev aldı. 1966 yılında Siyasal Bilgiler Fakültesinden arkadaşlarıyla birlikte Dönüşüm adlı siyasî bir dergi çıkardı. Beş sayı süren bu derginin hazırlanması ve sokaklarda satılmasında etkinlik gösterdi. Sonradan adı Dev-Genç olarak değiştirilen Fikir Kulüpleri Federasyonunun kurucuları arasında yer aldı.

1974 yılına gelindiğinde ise , o zamana dek içerisinde bulunduğu ve savunduğu sosyalist düşünce çizgisini geride bırakarak fikri ve ruhi bir değişim yaşayacaktır. Bu tarihten sonra yazı ve sanat hayatına, İslami düşünce çerçevesinde devam eder. Bu düşünce yapısı aynı zamanda ona yeni sorumluluklar da yüklemiştir. Bu sorumluluk bilinci ile 1977'de Yeni Devir gazetesinde günlük fıkralar yazar, yine aynı gazetede Abdullah Çıdamlı müstear ismi ile çeviriler yapar, pazar günlerine özel kültür sayfaları hazırlar.

1985 yılında Milli Gazete'de Cuma Mektupları'na, 1997 yılında Yeni Şafak gazetesindeki günlük fıkralarına başlar. Yazdığı deneme kitabı Taşları Yemek Yasak ile Türkiye Yazarlar Birliği Deneme ve 2005'de üstün hizmet ödülünü kazanır. 1995'de Şilili Ozan Gabriela Mistral nişanı alır. Siyasi yazıları 2003 yılına dek kısmi aralıklarla çeşitli gazete ve dergilerde yayımlanmıştır. Halen İstiklal Marşı Derneği'nin genel başkanlık görevini yerine getirmektedir.

Münacaat

Bu yaşa erdirdin beni, gençtim almadın canımı
ölmedim genç olarak, ölmedim beni leylak
büklümlerinin içten ve dışardan
sarmaladığı günlerde
bir zamandı
heves ettim gölgemi enginde yatan
o berrak sayfada gezdirsem diye
ölmedim, bir gençlik ölümü saklı kaldı bende.
Vakti vardıysa aşkın, onu beklemeliydi
genç olmak yetmiyordu fayrap sevişmek için
halbuki aşk, başka ne oldu hayatın mazereti
demedim dilimin ucuna gelen her ne ise
vay ki gençtim
ölümle paslanmış buldum sesimi.
Hata yapmak
fırsatını Adem'e veren sendin
bilmedim onun talihinden ne kadar düştü bana
gençtim ben ve neden hata payı yok diyordum hayatımda
gergin bedenim toprağa binlerce fışkını saplar idi
haykırınca çeviklik katardım gökyüzüne
bir düşü düşlere dalmaksızın kavrayarak
bulutu kapsayarak açmadan buluta içtekini
tanıdım Ademoğlu kimin nesiymiş
ter döküp soru sormak nereye sürüklemiş kişiyi.

İsmet Özel

Bahar Psikolojisi

Bahar aylarında hava sıcaklığıyla birlikte nem oranlarının da değişmesi, özellikle yaz mevsiminden kış mevsimine geçiş dönemi olan sonbaharda havaların serinlenmeye başlaması ve sonbaharın belirtilerinin ortaya çıkması insan psikolojisi üzerinde olumsuz etki göstermektedir. Depresyona yatkın olan bireyler bu dönemden daha çok etkilenebilir. Toplumda bahar yorgunluğu olarak bilenen bazı olumsuz değişimlerin de aslında depresyonun belirtileri olabileceği unutulmamalıdır.

Bahar Depresyonunun Belirtileri

- Umutsuzluk, çökkünlük, suçluluk, değersizlik duyguları
- Üzgün ve boşlukta hissetme
- Halsizlik, enerji kaybı ya da günlük işlere karşı ilgide azalma
- Sinirlilik, kolayca ağlama, kaygı ve korkular
- Aşırı hareketlilik veya uyuşukluk
- İştah ve uyku düzeninde bozulma
- Dikkatte azalma, unutkanlık ve karar vermekte güçlük

Bahar Depresyonunu En Az Seviyeye Getirmek İçin Yapılabilecekler

- Yaşam alanınızın daha aydınlık olmasını sağlayın: Evinizin en çok ışık alan odasını aktif olarak kullanabilirsiniz.
- Dışarıda vakit geçirmeye çaba sarf edin: Özellikle sabahın erken saatlerinde 2 saat kadar gün ışığı altında vakit geçirmek, soğuk ve bulutlu günlerde bile daha iyi hissetmenizi sağlayacaktır.
- Düzenli olarak egzersiz yapın: Fiziksel egzersizler bahar depresyonu sonucunda artan anksiyete ve stresin önlenmesine yardımcı olur.
- Kendinize iyi bakmaya çalışın: Yeterince uyumaya, zamanlı ve düzenli beslenmeye dikkat edin.
- Sosyal olmaya gayret edin: Kendinizi ruhsal olarak kötü hissettiğiniz zaman sosyalleşmek de zor gelebilir. Yine de çevrenizde olmasından keyif aldığınız, size iyi geldiğine inandığınız kişilerle vakit geçirebilirsiniz.
- Bir beslenme uzmanından destek alın: Bazı besinlerin depresyona karşı etkili olduğu düşünülmektedir. Balık, yeşil çay, lahana, B-D-E vitamini stresi azaltan besinlerdir.

Psikolog-Danışmanların İlkbaharın Öğrenciler (Özellikle Sınava Girecekler) Üzerine Görüşleri

*"Öğrencileri bilmedikleri
bir düşman bekliyor.*

O da ilkbahar."

*"Bir sürü öğrenci ilkbahar
yüzünden treni kaçırıyor."*

*"Son 2 ay (bahar ayları) ipi
kim göğüslerse muazzam
kazanç elde edecek."*

BİLİM

ARZU KARAYEL

PİRİ REİS

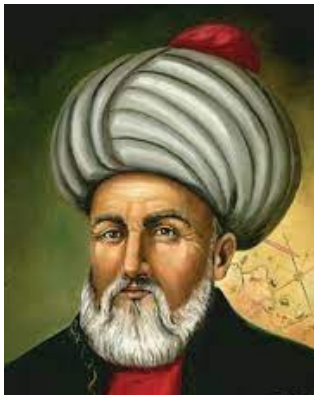
Pîrî Reis, 1465-1470, Gelibolu - 1554, Kahire), Osmanlı Türk'ü denizci ve kartografı. Asıl adı Muhyiddin Pîrî Bey'dir. Künyesi Ahmet ibn-i el-Hac Mehmet El Karamanî'dir. Karamanlı bir ailenin çocuğu olan Ahmet Muhyiddin Pîrî'nin ailesi bir süre İstanbul'da yaşamış, sonra Gelibolu'ya göç etmiştir. Pîrî Reis'in babası Karamanlı Hacı Mehmet, amcası ise ünlü denizci Kemal Reis'tir.

Piri Reis, denizciliğe amcası Kemal Reis'in yanında başlamıştır. Birlikte Akdeniz'de korsanlık yaptılar ve yapılan akınlara katıldılar.

Endülüs'te Müslümanların hakimiyetindeki son şehir olan Gırnata'da katliama uğrayan Müslümanlar Osmanlı Devleti'nden yardım isteyince o yıllarda deniz aşırı sefere çıkacak donanması bulunmayan Osmanlı Devleti, Kemal Reis'i Osmanlı Bayrağı altında İspanya'ya gönderdi.

Bu sefere katılan Pîrî Reis, amcası ile birlikte müslümanları İspanya'dan Kuzey Afrika'ya taşıdı. Venedik sefer hazırlığına girişen II.Beyazid Piri Reis'i ve amcasını İstanbul'a çağırmasıyla birlikte Osmanlı donanmasına girdiler. Venediklilere karşı yapılan savaşta Piri Reis donanmanın kaptanı oldu ve kaptanı olduğu ilk savaşı kazanmış oldu. Bu savaş dışında Pîrî Reis, 1495-1510 yıllarında İnebahtı, Moton, Koron, Navarin, Midilli, Rodos gibi deniz seferlerinde görev aldı. Akdeniz'de yaptığı seyirler sırasında gördüğü yerleri ve yaşadığı olayları, daha sonra Kitab-ı Bahriye adıyla dünya denizciliğinin de ilk kılavuz kitabı olma özelliğini taşıyacak olan kitabının taslağı olarak kaydetti.

Pîrî Reis, 1511 amcasının ölümünden sonra Gelibolu'ya yerleşti. Barbaros Kardeşler'in idaresi altındaki donanmada halaoğlu Muhiddin Reis ile Akdeniz'de bazı seferlere çıktıysa da daha çok Gelibolu'da kalıp haritaları ve kitabı üzerinde çalıştı. Bu haritalardan ve kendi gözlemlerinden yararlanarak 1513 tarihli ilk dünya haritasını çizdi. Atlas Okyanusu, İber Yarımadası, Afrika'nın batısı ile yeni dünya Amerika'nın doğu kıyılarını kapsayan üçte birlik parça, bu haritanın günümüzde elde bulunan bölümüdür.

Barbaros Kardeşler, 1515 yılında dünyanın en büyük deniz güçlerinden birisini oluşturmuş ve Kuzey Afrika'da fetihler yapmışlardı. Pîrî Reis, Oruç Reis'in kaptanlarından birisi olarak hediye sunmak üzere yardımını bekledikleri Yavuz Sultan Selim'e gönderildiğinde Yavuz'un yardım olarak verdiği iki savaş gemisi ile geri döndü. Pîrî Reis, 1516-1517 yıllarında İstanbul'a geldiğinde tekrar Osmanlı donanmasının hizmetine girdi; Derya Beyi (Deniz Albayı) rütbesini aldı ve Mısır seferine gemi komutanı olarak katıldı. Donanmanın bir kısmı ile Kahire'ye geçip Nil Irmağı'nı çizme fırsatı buldu. Pîrî Reis, İskenderiye'nin ele geçirilmesinde gösterdiği başarılar ile padişahın övgüsünü kazandı ve sefer sırasında haritasını padişaha sundu. Günümüzde bu haritanın bir parçası mevcuttur, diğer parçası kayıptır. Bazı tarihçilere göre, Osmanlı padişahı dünya haritasına bakmış ve "Dünya ne kadar küçük..." demiştir.

Sonra da, haritayı ikiye bölmüş ve "biz doğu tarafını elimizde tutacağız.." demiştir.. Padişah, daha sonra 1929'da bulunacak olan diğer yarıyı atmıştır. Bazı kaynaklarca, günümüzde bulunamamış olan doğu yarısını, Hint Okyanusu'nun ve onun Baharat yolunun kontrolünü ele geçirmek için Padişahın yapacağı olası bir sefer için kullanmak istediği bile iddia edilmektedir. Pîrî Reis seferden sonra, tuttuğu notlardan Bahriye için bir kitap yapmak amacıyla Gelibolu'ya döndü. Derlediği denizcilik notlarını bir Denizcilik Kitabı (Seyir Kılavuzu) olan Kitab-ı Bahriye'de bir araya getirdi.

Piri Reis'ten Süveyş'ten donanma ile Basra'ya gidip, buradaki 15.000 askeri ve diğer gemileri de yanına alarak Hürmüz Adası'nı ele geçirmesi istendi. Bu adaya mümkün olduğunca Portekizlilere bulaşmadan ulaşması isteniyordu. Hint Okyanusu'na otuz civarı gemi ile açılan Piri Reis, kendisinden iki kat sayıca fazla Portekiz gemisini burada yenmeyi başardı. Savaştan kurtulup kaçan kimi Portekizliler Hürmüz Adası'ndaki kaleye sığındı. Kalenin etrafı sarıldı fakat buradaki Portekiz garnizonu hazırlıklı olduğu için işgal edilemedi. Kuşatma kaldırıldı. Portekiz donanmasının geniş bir kuvvetle Basra körfezini kapatmak üzere yola çıktığını haber aldı. Piri Reis'in donanması bakım ve onarım yaptırıyordu. Portekizlilerin ablukasına maruz kalmamak için askerlerini bırakarak 3 gemi ganimet ile Süveyş'teki donanma merkez tersanesine geri döndü. Basra valisinin şikayeti Mısır valisine ulaştı. Piri Reis tutuklandı. Mısır valisinden divana iletilen konuda Piri Reis kuşatmayı kaldırmak ve donanmayı bırakmak suçlarından yargılandı. Kendisi bakımsız donanma ile denize açılmasının sakıncalarını dile getirdiyse de suçlu bulunmasına engel olamadı.

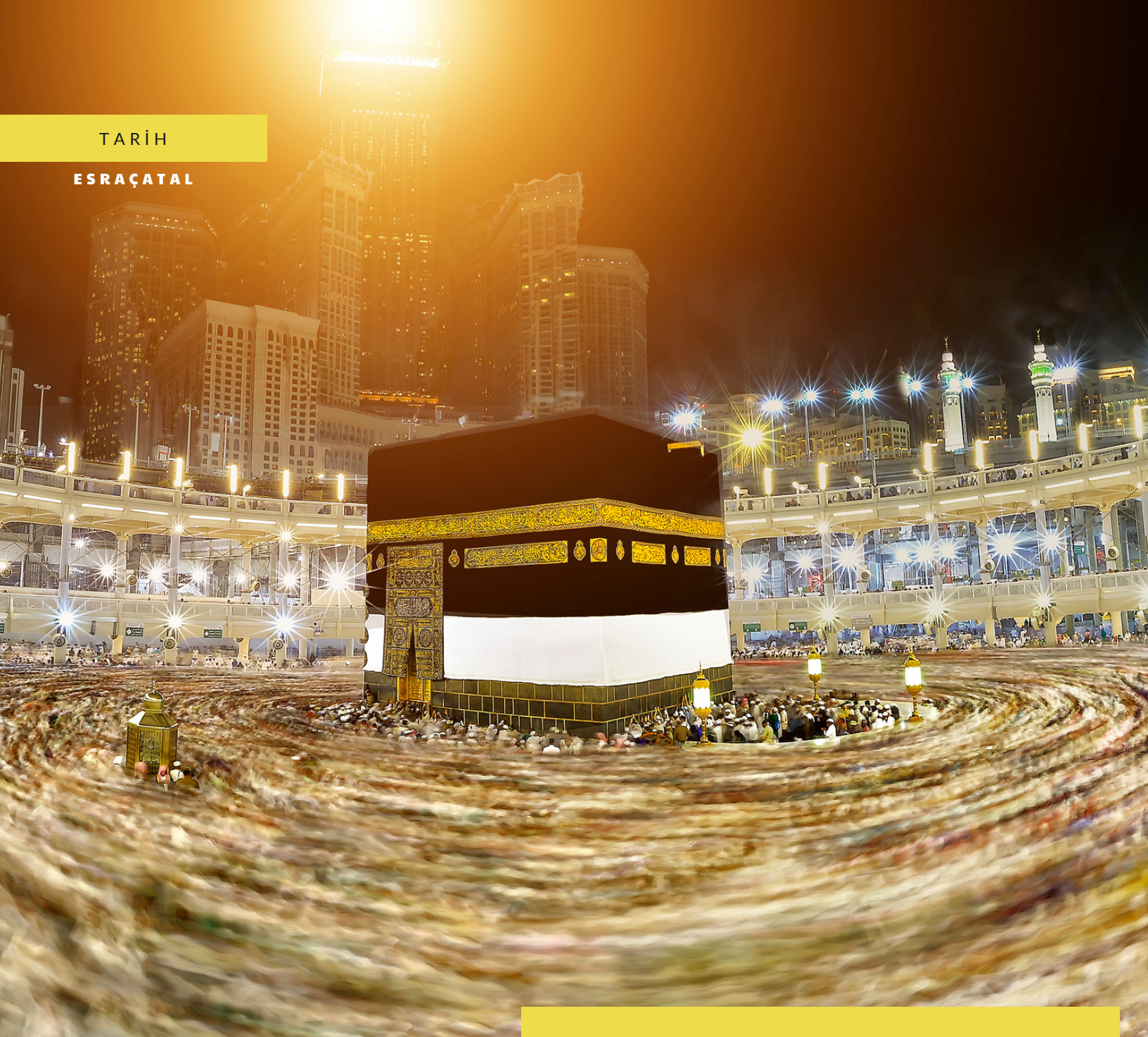
Kanuni Sultan Süleyman'ın dönemi, büyük fetihler dönemiydi. Pîrî Reis, 1523'deki Rodos seferi sırasında da Osmanlı Donanması'na katıldı. 1524'te Mısır seyrinde kılavuzluğunu yaptığı sadrazam Pargalı Damat İbrahim Paşa'nın takdiri ve desteğini kazanınca, 1525'te gözden geçirdiği Kitab-ı Bahriye'sini İbrahim Paşa aracılığıyla Kanuni'ye sundu.

Pîrî Reis'in 1526'ya kadar olan yaşamı Kitab-ı Bahriye'den izlenebilir. Pîrî Reis, 1528'de, ilkinden daha içerikli ikinci dünya haritasını çizdi. 1533 yılında Barbaros Hayreddin Paşa Kaptan-ı Derya olunca Pîrî Reis de Derya Sancak Beyi (Tümamiral) unvanı aldı. Pîrî Reis, sonraki yıllarda, güney sularında devlet için çalıştı. Barbaros'un 1546'da ölümünün ardından Mısır Kaptanlığı (Hint Denizleri Kaptanlığı da denilirdi) yaptı, Umman Denizi, Kızıl Deniz ve Basra Körfezi'ndeki deniz görevlerinde yaşlandı. Osmanlı donanmasında yaptığı son görev idamıyla sonuçlanan Mısır Kaptanlığı oldu.

TARİH

ESRAÇATAL

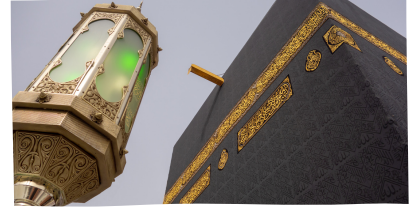

Sözlükte “dört köşeli veya küp şeklinde olmak” anlamındaki ka'b (كعب) kökünden gelen ka'be “küp şeklinde nesne” demektir. Kur'ân-ı Kerîm'de adı iki defa geçen Kâbe'ye ; Beyt , Beytullah, el-Beytü'l-atîk , el-Beytü'l-harâm, el-Beytü'l-muharrem , el-Mescidü'l-harâm, el-Beytü'l-ma'mûr , Beniyye, , Kible, Hamsâ, Müzheb gibi çeşitli isimler de verilmiştir; halk arasında daha çok Kâ'be-i Muazzama tabiri kullanılmaktadır.

KABE'NİN İNŞASI

Kâbe'nin ilk defa ne zaman ve kimin tarafından yapıldığı hususunda ihtilâf vardır. Kur'ân-ı Kerîm'de Kâbe ile ilgili olarak şu âyetler yer almaktadır: “Şüphesiz âlemlere bereket ve hidayet kaynağı olarak insanlar için kurulan ilk ev -mâbed- Mekke'deki Kâbe'dir (Âl-i İmrân 3/96); “Biz beyti insanlara toplanma mahalli ve güvenli bir yer kıldık. Siz de İbrâhim'in makamını namaz yeri edinin. Biz İbrâhim ve İsmâil'e, 'Tavaf eden, ibadete kapanan, rükû ve secde edenler için evimi temiz tutun' diye emretmiştik. İbrâhim, 'Rabbim, burayı emin bir şehir yap! Halkından Allah'a ve âhiret gününe iman edenleri çeşitli meyvelerle rızıklandır' dediğinde Allah: 'Kim inkâr ederse onu kısa bir süre dünyada faydalandırır, sonra da cehennem azabına sürüklerim. O ne kötü bir âkıbettir!' demişti.

Bir zamanlar İbrâhim, İsmâil ile beraber evin temellerini yükseltirken 'Ey rabbimiz, bizden kabul buyur! Şüphesiz sen işitensin, bilensin, demişlerdi" (el-Bakara 2/125-127); “Bir zamanlar İbrâhim'e beytin yerini göstermiş ve şöyle demiştik: Bana hiçbir şeyi ortak koşma; tavaf eden, kıyamda bulunan, rükû ve secde edenlere evimi temiz tut" (el-Hac 22/26); “İnsanlar arasında haccı ilân et ki gerek yaya olarak gerekse nice uzak yol ve diyarlardan yorgun argın gelen, zayıf develer üzerinde, kendilerine ait birtakım yararları müşahade etmeleri, Allah'ın kendilerine rızık olarak verdiği kurbanlık hayvanlar üzerine belli günlerde Allah'ın ismini anmaları, kurban kesmeleri için sana -Kâbe'ye- gelsinler. Artık ondan hem kendiniz yiyin hem de fakir ve yoksullara yedirin. Sonra kirlerini gidersinler, adaklarını yerine getirsinler ve eski evi tavaf etsinler. Kim Allah'ın yasaklarına saygı gösterirse bu, rabbinin katında kendisi için daha hayırlıdır" (el-Hac 22/27-29). Bu âyetlerden Kâbe'nin Hz. İbrâhim'den önce de var olduğu ancak yıkılıp uzun zaman içinde yerinin kaybolduğu ve İbrâhim tarafından bulunarak yeniden yapıldığı anlaşılmaktadır. Fakat Hz. İbrâhim'den önce kimin tarafından inşa edildiği hususunda Kur'an'da herhangi bir bilgi yoktur. Bununla birlikte bazı kaynaklarda ilk yapanların Hz. Âdem yahut oğlu Şit, hatta onlardan daha önce melekler olduğuna dair birçoğu İsrâiliyat kaynaklı, mübalağa ve efsane unsurlarıyla süslü, bir kısmı da sembolik anlamlar taşıyan rivayetler yer almaktadır.

Kıtalar Lezzetler

ASYA: JAPONYA

RAMEN

Japonya'nın farklı şehirlerine gittiğinizde göreceksiniz ki ramen her yörede farklı bir yapılaş şekli var. Ramen aslında Çin kökenli bir yemek, daha doğrusu bir çorba. Çorba içinde sunulan erişte, Japonya'da ramen olarak isimlendiriliyor. Genellikle et suyundan yapılıyor ve içine kurutulmuş deniz yosunu, yeşil soğan, mısır gibi malzemeler ekleniyor.

AVRUPA: FRANSA

RATATOUILLE

Fransız mutfağının vazgeçilmezleri arasında olan bu yemek üst sıralarda yer alır. Domates, soğan, kabak, patlıcan, biber, havuç ve kekik, fesleğen, biberiye, karabiber ve zeytinyağından yapılır. İnce ve hizalı doğranmış renkli görüntüsü ve çok hafif olmasıyla favoriler arasında yer alır.

AMERİKA: MEKSİKA

FAJİTA

Meksika'nın en bilinen, en ünlü yemeği olsa gerek. Fajita ülkemizde de çok bilinen, Meksika restoranları menülerinin ilk sırasında yer alan harika bir lezzet. Etli, tavuklu ya da balıklı olarak karşımıza çıkıyor ama en bilinenleri etli ve tavuklu elbette ki.

AFRİKA: MISIR

FALAFEL

Mısır'ın en ünlü yemeği denince akla elbette ki Falafel geliyor. Orta Doğu ülkelerinin fastfoodu ve sokak yiyeceği haline gelen bu atıştırmalık, kuru içi bakla ve nohuttan yapılıyor. Adını ise bakladan alıyor. Mısır seyahatinizde mutlaka deneyeceğiniz tatlardan biri diyebiliriz.

Hız. Peygamber'in Sünnetleri ve Sağlık

Yemeğe tuz ile başlamak

Yemeğe tuz ile başlanırsa beyin tarafından gönderilen bir uyarı sayesinde midede mukus sıvısı salgılanmaya başlar. Bu mukus sindirimi kolaylaştırıcı bir tabaka oluşturur ve midenin sindirime hazırlıksız yakalanmamasını ve dolayısıyla yorulmamasını sağlar. Mide ağrıları, hazımsızlık ve sindirim problemleri için soda yerine, Efendimiz'in bu güzel sünnetini şiddetle tavsiye edilir.

Misvak Kullanmak

Diş macunları onlarca bileşenden oluşan kimyasal deterjanlardır. Diş fırçaları ise kanserojen maddeleri içeren birer plastik. Oysa misvak tamamen doğal özlerden oluşan ve ağızdaki (sadece) zararlı mikroorganizmaları bloke eden, yararlı mikroorganizmalara müdahale etmeyen, diş çürümesini engelleyen en iyi diş temizleme vasıtasıdır.

Suyu oturarak içmek

Peygamber efendimiz ayakta su içmeme hususunda da bizi uyarmıştır. Bu sözün özüne bakıldığında yine bizim sağlığımız için etkileri çok büyüktür. Bir hadiste ayakta su içmenin zararına şu şekilde işaret etmiştir: "Eğer ayakta su içen kimse midesine verdiği zararı bilseydi içtiği suyu şüphesiz ki geri kusardı"

Bilimsel olarak açıklaması;

İnsan midesinin ayakta ve oturur vaziyetteki pozisyonu farklıdır. Ayakta duran bir insan eğer sıvı gıda içerse doğrudan doğruya onikiparmak bağırsağına geçer. Midenin küçük eğriliğine uyan kısmında Waldeyerin mide caddesi denen bir oluk bulunur. Sıvı gıdalar bu yolu takip ederek zaten devamlı küçük bir açıklığı olan mide çıkışını (pilor) geçerek 12 parmak bağırsağına (duodenum) geçer. Eğer insan sıvı gıdayı oturarak içerse bunlar önce midede birikir asitle karışarak mikropları ölür ve sonra 12 parmak bağırsağına geçer. Bu durumda oturarak su içme usulüne uymakla insan kolera da dâhil birçok insan hastalıklarından korunmuş olur.

Yemeği Sol Ayağı Katlayıp Sağ Ayağı Karna Çekerek Ve Oturarak Yemek

Bu pozisyonda yemek yemek, su ile doldurulmuş balon şeklinde olan midenin çıkış kısmını kapatarak yenilen gıdanın tam sindirilmeden bağırsaklara kaçmasını önler ve midenin erken dolmasını sağlar. Çağımızın modern vebası olan “Obezite” ile mücadelede de yine Efendimizin güzel sünnetinin uygulanması tavsiye edilir.

Sıcak Yemeğe Üflememek

Tükürükte hem mikroplar için besleyici hem de anti bakteriyel etki gösteren maddeler bulunur. Tükürükte bulunan bu anti bakteriyel maddelere rağmen besin atıkları ve epitel hücre parçaları, ağız boşluğunu mikroorganizmaların yerleşmesi için uygun ortam haline getirir. Bu da ağzın mikroplanmasına ve kirlenmesine neden olur. Yemeklere üfleme ağızdaki bu mikrop ve bakterilerin etrafa ve yemeğe saçılmasına sebep olur. Ayrıca nefesimiz, vücudumuzdan atılan karbondioksit gazından oluştuğu için, yemeklerine atık gaz karıştırmak istemeyen kardeşlerimiz bu çok faydalı sünnetimizi an itibarıyla hayata geçirebilirler.

Kerahat Vakitlerinde Uyumamak

Özellikle ısrak vakti, yani güneşin doğuşunda uyuyanlarda bel ağrısı meydana gelir. Dünyanın kendi etrafındaki dönüşünden (gün ve gece oluşumu) meydana gelen çizgisel hız her enlemde farklıdır. Bu fark yer çekimini etkiler. Güneş doğarken yani kerahat vakitlerinde uyuyanlar, yatay pozisyonda olanlar yer çekiminde meydana gelen bu değişikliklerden daha fazla etkilenir ve bel ağrısı yaşarlar. Efendimiz çok düşkün olduğu biz ümmetine kerahat vakitlerinde uyumamayı işte bu yüzden öğütlemiştir. “Sabahları uyuyan sırt ve bel ağrılarına müptela olur” Hadis-i Şerif

Teheccüd Namazına Kalkmak

Kesintisiz uyunan uzun gece uykuları damarlarda vazodilatasyona (damar genişlemesi) neden olur. Uyku ortalarında kalkıp el yüz yıkamamız yani abdest almamız, az yorucu egzersizler yapmamız yani teheccüd namazı kılmamız vazodilatasyonu engeller. Teheccüd namazı, yatsı namazını kılıp bir miktar uyuduktan sonra kalkılıp gece kılınan nafil bir namazdır.

Banyo Yaptıktan Sonra Ayaklara Soğuk Su Dökmek

Bu konudaki hadis-i şerif şöyledir: “Hamamdan çıkarken ayakları soğuk su ile yıkamak baş ağrısını giderir.”

Özellikle sıcak su ile banyo yapıldığında ve uzun müddet banyoda kalındığında kanın ayaklarda, bacaklarda çoğalması ve beyne giden kanın azalması söz konusu olabilir.

Böyle bir durumda ayaklara soğuk su dökmek, kanın beyne daha fazla gitmesine neden olacaktır. Bu da kişinin rahatlamasına ve eğer baş ağrısı oluşmuşsa onunda yok olmasına neden olabilecektir.

Neden sağ tarafa yatmalıyız?

ABD'de bulunan Stony Brook Üniversitesi'nde uyuma şekli üzerine yapılan araştırmalar "yan yatarak uyumanın" beynin temizlenmesini sağladığı ortaya çıkardı.

Yan yatma pozisyonunda sırt üstü veya yüz üstü uyuma şekline göre daha fazla lenf sistemine yardımcı olduğu, bunun da beyinde istenmeyenlerin kimyasalların birikmesine engel olarak Alzheimer ve Parkinson gibi hastalıklara yakalanma ihtimalini azalttığı belirtildi.

Sağ tarafa yatılması durumunda, sağ burun deliği tıkanır, sol burun deliği açılır. Sol burundan yapılan nefes alma ile sağ beyin yarım küresinin aktivitesi artar.

Sağ beyin yarım küresinin uyarılması, parasempatik sinir sistemimizin faaliyetlerini artırmasına, kalp hızının yavaşlamasına, tansiyonun düşmesine ve mide-bağırsak faaliyetlerinin yavaşlamasına neden olur. Dolayısıyla kalp daha az yorulur, uykuya dalmak daha kolaylaşır. Bu da dinlenmenin daha iyi olmasına olanak sağlar.

Geleneksel Oyunlarımız Mangala

Mangala, bir Türk zeka oyunudur dünyadaki yaygın adıyla Mankala oyunudur. Gaziantep, Urfa, Hatay gibi illerde oynanan Köçürme oyununun adıdır. Türkiye'de son yıllarda türetilen Köçürme oyunu Mangala adıyla piyasaya sürülmüştür.

Oyunda 14 (veya 12) oyuk kullanılır. Bunlara ek olarak her oyuncu oyunda kazanacağı taşlarını koymak üzere bir kale çukuruna sahiptir. Her iki oyuncu oyun başında kendi tarafındaki 6 oyuga 4 taş koyar. İlk oyuncu kendi tarafındaki çukurlardan birini seçer ve içindeki taşları saatin tersi yönünde, sıradaki çukurlara birer birer bırakarak ilerler. Eğer dağıtılan son taş hazineye denk geliyorsa sıra yine aynı oyuncuda kalır eğer oyuncunun çukurlarının birinde tek taş varsa o taşı sağa ilerletebilir. Oyuncu hazinesine taş koyduktan sonra elinde hala taş kaldıysa rakip bölgeye taş koymaya devam eder. Eğer son taş rakibin bölgesindeki bir kuyuyu çift yaparsa (2,4,6,8, gibi) kuyudaki tüm taşları alır. Oyuncu kendi bölgesindeki bir boş kuyuya son taşı denk getirirse karşı bölgedeki kuyudaki taşları da kendi taşını da alır ve hazineye koyar. Oyun bir oyuncunun bölgesindeki taşlar bitince biter. Bölgesindeki taşları ilk bitiren oyuncu rakibin bölgesindeki tüm taşları da hazinesine koyar. Oyun böylece biter ve taşlar sayılır, hazinesinde daha çok taş olan oyuncu bir puan alır, diğer oyuncu sıfır puan alır. Eğer berabere biterse iki oyuncu da 1/2 (yarım) puan alır. Oyun böylece 5 set devam eder. Beş set sonunda en fazla puanı olan oyuncu kazanır.

Dünyada “Türk danteli” olarak bilinen iğne oyası; ipek iplikten iğne ile oluşturulan üç boyutlu kenar dantellerine verilen addır. İğne oyaları, herhangi bir tekstilin kenarına oya olması amacıyla yapılan dantellerdir. Genelde eşarp olmaktadır.

İĞNE OYASI

“El emeği göz nuru” tanımına en fazla uyan el işlerinden biri olan iğne oyaları, Anadolu’da birçok ev hanımı tarafından yoğun şekilde üretilen bir el işi olup, bazı yörelerde aynı zamanda alım satımı yapılan bir ticari mal şeklindedir .

El sanatları, bir ulusun kültürel kişiliğini yansıtmaları bakımından önemlidir. El sanatları ile toplumda arkadaşlık, yardımlaşma gibi değerler yaşatılmaktadır.

İnsanlar, duygularını renklere ve oyaya dönüştürmektedir. İğne oyası, düğüm düğüm işlenerek sevgiliye, hasrete, umuda ve dileklere ulaşmak için kullanılmaktadır. Çok zengin çeşide ve geçmişe sahip olan iğne oyaları, sadece süs eşyası olarak değil kişinin duygu ve düşüncelerini ifade etme aracı olarak da kullanılmaktadır. İğne oyası sıklıkla eşarp, baş örtüleri, oda takımları, yatak örtüleri, mendiller ve abajur eteklerine yapılmaktadır.

Oya; iğne, mekik, firkete ve tığ gibi araçlarla başta ipek olmak üzere, pamuk ve sentetik iplikler ve pul, boncuk gibi malzemelerle örgü tekniği kullanılarak yapılır. Oyanın temeli ipek böcekçiliğine dayanmaktadır. Başka dillerde karşılığı olmayan "oya" sözcüğünün, Anadolu kadınına has olduğu ve bu sanatın esas olarak Türk kültür tarihi içinde yer aldığı, sonrasında aynı teknikle "dantel" adı altında başka coğrafyalarda görüldüğü bilinmektedir. İğne ile yapılan örgülerinse 12. yüzyılda Anadolu’dan Yunanistan’a oradan da İtalya yoluyla Avrupa’ya geçtiği kaydedilmiştir.

İğne oyasının ortaya çıkıp gelişmesinde en büyük etken, Anadolu'nun İpek Yolu üzerinde olması ve ipek üretimi yapılıyor olmasıdır. Zengin bir çeşitliliğe ve köklü bir geçmişe sahip olan oyalar, Anadolu gelini için söyleyemediklerinin bir ifadesi ve dışa vurumudur.

Türk kadınının üstün zekasını, üretici yanını, taşıdığı ruhu ve ince zevkini yansıtmaya yönüyle süsleme sanatlarımız içerisinde başlı başına bir kaynak teşkil eder.

Oyalar, mekanlarımızı güzelleştirir, zenginleştirir, estetik ve sanat ruhu verir. Oyalarımızı korur, üzerinde dekor oluşturur, derinlik kazandırır, biçim ve değer verir. Çalışmayı ve üretmeyi teşvik eder, el emeğini korur. İnsan psikolojisine faydalıdır, stresi azaltır, sabrı yükseltir. Olumsuz düşüncelerden arındırır, güzel düşüncelere sevk eder. En kalıcı ve değerli bir hediyedir. İnsanın fikir ve düşünce hayatına anlam verir, güç kazandırır. Vaktin hem maddi hem de manevi açıdan en iyi şekilde değerlendirilmesi için bir araçtır. Her yerde ve mekânda oya yapılabilir. Herkesin kolayca yapabileceği ek bir iş imkânıdır, aile bütçesine önemli sayılabilecek gelir sağlar. İnsanı iş, meslek ve sanat sahibi yapar.

İlginç Bilgiler

- Dünya üzerinde keşfedilmiş en dayanıklı canlı olan Tardigrad, vakumlu uzay ortamında 10 gün hayatta kalabilmektedir.
- Futbol oyuncularının çoğu bir maç sırasında ortalama 11 km koşar.
- Yalnızca tavşanlar ve papağanlar kafalarını çevirmeden arkalarını görebilirler.
- Titanik'in inşasına 7 milyon dolar harcanmıştı. Filmin maliyeti ise 200 milyon dolardı.
- Gülmek, stres hormonunu azaltır ve bağışıklık sistemini güçlendirir. 6 yaşındaki bir çocuk günde ortalama 300 kez gülerken yetişkinler yalnızca 15-100 kez gülerler.
- Soğan doğrarken sakız çiğnerseniz ağlamazsınız.
- Dönmeye çalışırken kanatları kopmayacak olsa Boeing 787 ters bir şekilde uçabilecek sisteme sahiptir.
- İpek böcekleri, 56 günde kendi ağırlıklarının 86.00 katı kadar beslenirler.

Bilmece Bildirmece

Yanda verilen resfebelerin ve alttaki
bilmecelerin cevaplarını bulabilecek misiniz?

1. İki kişi 5 el satranç oynadı. İkisi de aynı sayıda oyun kazandı ve hiç beraberlik olmadı. Bu nasıl olabilir?
2. Sadece 3 adet 0 (sıfır) kullanarak 6 sayısını elde ediniz!
3. Şubat ayındaysak ve bugün, saat 09.58'de kar yağıyorsa; 86 saat sonra havanın güneşli olma ihtimali % kaçtır?

PAT-LI-CAN

A-KABİNDE

B-ALT-A

resfebelerin cevapları:

Üstten alta doğru

1. Başka kişilerle oynarlarsa
olacağından, havanın güneşli
olması imkansızdır.
2. $(0i+0i+0i)i = (1+1+1)i = 3i = 6$
3. 86 saat sonra vakit gece

KAYNAKÇA

www.canva.com
www.tr.wikipedia.org
www.kaspersky.com
www.avansas.com
www.allstateidentityprotection.com
www.gezimanya.com
www.berfendber.blogspot.com
www.tr.history-hub.com
www.uzay.org
www.sabah.com.tr
www.webtekno.com
www.turkedediyati.org
www.biyografya.com
www.suffagah.com

www.antoloji.com
www.memorial.com.tr
www.ozeltandanismanlik.com
www.hurriyet.com.tr
www.islamansiklopedisi.org.tr
www.islamveihsan.com
www.gidabilinci.com
www.yemek.com
www.yeniakit.com
www.hisglobal.com.tr
www.kulturportali.gov.tr
www.turktarim.gov.tr
www.mentalup.net
www.tdk.gov.tr

**ŞEHİT OSMAN ARSLAN
KIZ ANADOLU İHL
FEN ve SOSYAL BİLİMLER
PROJE OKULU**

**ŞEHİRİN
TEK PROJE
KIZ İMAM
HATİP OKULU**

Fen ve Sosyal Bilimler Programını
Beraber Alma İmkânı
Maximum 24 Kişilik Sınıflar
Tecrübeli Öğretmen Kadrosu

*** Sınırlı Kontenjan**

ŞEHİT OSMAN ARSLAN KIZ ANADOLU İHL FEN ve SOSYAL BİLİMLER PROJE OKULU

osmanarslanokulu
Şehit Osman Arslan İHL
@İHL_Os_ArslanİHL
Uçtuğlar Mah. Gülsent 1.cad. No:26 ÇORUM
www.sehitosmanarslanohl.meb.k12.tr

**ŞEHİT OSMAN ARSLAN KIZ ANADOLU İHL
FEN ve SOSYAL BİLİMLER PROJE OKULU**

"Şehrin Tek Proje Kız İmam Hatip Lisesi"

- 1** Eğitim Öğretime Uygun,
Geniş,Ferah,Güvenilir Bir Mekanda
Eğitim Görme İmkânı
- 2** Fen Bilimleri ve Sosyal Bilimler
Programlarından Birini
Tercih Etme ve
Gerektiğinde Değiştirme İmkânı
- 3** Eğitim Öğretim Faaliyetleri
Yanında Ortak Projelerde
Bulunma İmkânı
- 4** Fen ve Sosyal Bilimler Lisesinde
OKUTULAN DERSLERİN Aynısı
ve Aynı Ders Saati ile

osmanarslanokulu
Şehit Osman Arslan İHL
@İHL_Os_ArslanİHL
Uçtuğlar Mah. Gülsent 1.cad. No:26 ÇORUM
www.sehitosmanarslanohl.meb.k12.tr

Geleceğin
sahiplerinin
bugünkü adresi

sehitosmanarslanaihl.meb.k12.tr

